

Dret Constitucional I

Codi: 102216
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OB	1	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: José Carlos Remotti Carbonell
Correu electrònic: JoseCarlos.Remotti@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Mercè Barceló Serramalera
Enric Fossas Espadaler
Juan Carlos Gavara de Cara
Abel del Carmelo Andrade Ortiz
Roger Cots Valverde
José Algarrada Mengual
Jorge Pedemonte Marino
Ricard Brotat Jubert
Mercè Sales Jardí

Prerequisits

L'assignatura Dret Constitucional I no requereix d'uns coneixements o requisits previs al tractar-se d'una assignatura de primer curs del Grau de Dret, però es recomanable repassar coneixements i competències adquirides a l'assignatura Organització Constitucional de l'Estat realitzada al primer semestre

Objectius

Dret Constitucional I és una assignatura que s'imparteix al segon semestre del primer any del Grau de Dret. Es tracta d'una assignatura que serveix per tal que l'alumne adquireixi nocions bàsiques sobre el funcionament de l'ordenament jurídic i del sistema de fonts del Dret, així como sobre les Comunitats Autònomes. Aquesta assignatura

serveix d'introducció a altres temes que després seran desenvolupats en les diverses assignatures a càrrec de l'àrea de Dret Constitucional o d'altres àrees amb docència en el Grau de Dret.

Des de la perspectiva formativa, Dret Constitucional i pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Comprendre el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la visió interdisciplinària dels problemes jurídics.
- Conèixer les principals institucions públiques de les Comunitats Autònomes, així com la gènesi i el funcionament bàsic del sistema autonòmic en el seu conjunt.

Competències

- Demostrar que es comprenen i es coneixen les principals institucions polítiques i privades en la seva gènesi i en el seu conjunt amb els seus respectius.
- Demostrar que es comprèn el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics.
- Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
- Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Utilitzar diferents tecnologies de la informació i la comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. "Comprendre les regles constitucionals per a determinar la validesa i la constitucionalitat de les normes jurídiques; conèixer com s'interrelacionen, es limiten i es complementen."
2. Adquirir una metodologia d'anàlisi reflexiva i crítica des d'una perspectiva jurídic-constitucional.
3. Analitzar el contingut de les normes jurídiques, des del prisma constitucional.
4. Comprendre críticament els pressupòsits i els fonaments constitucionals com a punt de partida de qualsevol anàlisi jurídica.
5. Comprendre la funció constitucional i estatutària dels poders públics autonòmics, i la seva relació amb els estatals i europeus.
6. Consolidar la funció desenvolupada per la Constitució com a fonament de tot l'ordenament jurídic.
7. Contextualitzar la configuració donada per l'Estatut d'autonomia de Catalunya a la comunitat autònoma.
8. Conèixer els fonaments constitucionals de l'ordenament jurídic.
9. Conèixer els fonaments constitucionals de la distribució territorial del poder.
10. Conèixer l'ordenament jurídic i el sistema de fonts del dret tant d'ordre estatal, autonòmic i comunitari com internacional, així com les regles d'aplicació.
11. Conèixer la funció desenvolupada per la Constitució com a marc de convivència democràtic i base i fonament de l'ordenament jurídic.
12. Conèixer les regles de relació, separació i cooperació entre els diferents poders i institucions en els diversos àmbits, autonòmic, estatal i europeu.
13. Determinar de quina manera els diferents elements del sistema de normes jurídiques s'interrelacionen i s'autolimiten per configurar un sistema.
14. Elaborar un paràmetre de legitimitat constitucional com a element de referència per a dur a terme qualsevol anàlisi jurídica.
15. Entendre la diversitat i la complexitat del sistema de normes jurídiques en l'àmbit local, autonòmic, estatal i europeu.

16. Establir les regles constitucionals i estatutàries de funcionament, composició, límits i controls de les diferents institucions autonòmiques.
17. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
18. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
19. Identificar els diferents nivells normatius local, autonòmic, estatal i europeu.
20. Identificar els mecanismes per a controlar l'actuació de les comunitats autònomes.
21. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
22. Tenir, en qualsevol anàlisi que es faci, una visió integradora de la complexitat jurídica normativa, que inclogui una perspectiva conjunta i sistemàtica de les normes autonòmiques, estatals i europees.
23. Utilitzar diferents tecnologies de la informació i la comunicació.

Continguts

Dret Constitucional I

Part primera. L'ordenament jurídic

Tema 1. L'ordenament jurídic i el sistema de fonts del dret

Normes jurídiques: nocions generals.- L'ordenament jurídic: les regles de relació entre normes i entre ordenaments.- El costum, els principis generals i la jurisprudència.- El principi de seguretat jurídica.

Tema 2. La Constitució com norma jurídica.

La legitimitat democràtica de l'Estat.- El valor jurídic de la Constitució.- Els tipus de normes constitucionals.- Relacions de la Constitució amb la resta de l'ordenament jurídic.- El poder constituent derivat: la reforma de la Constitució.

Tema 3. El control de constitucionalitat de les lleis i el Tribunal Constitucional

La justícia constitucional.- Els procediments de control de constitucionalitat de les lleis.- La interpretació constitucional.

Tema 4. La llei

El concepte i les característiques generals de la llei a la Constitució.- El procediment legislatiu.- La llei orgànica.

Tema 5. Els actes normatius del Govern amb rang de llei.

Caracterització de la potestat legislativa exercida pel Govern.- El decret- llei.- El decret legislatiu.

Tema 6. El reglament

Concepte de reglament.- La potestat reglamentària.- Classes i forma dels reglaments.- Control dels reglaments.

Tema 7. Els tractats i el dret comunitari.

El tractat com norma internacional i la seva eficàcia interna.- El control de constitucionalitat dels tractats.- La Comunitat Europea i la Unió Europea.- L'ordenament comunitari europeu i el dret intern.

Part segona. L'organització territorial

Tema 8. Els principis de l'organització territorial de l'Estat.

Els models d'organització territorial de l'estat.- El principi dispositiu: el dret a l'autonomia.- El principi d'unitat,- El principi d'autonomia.- El principi de solidaritat.

Tema 9. L'ordenament jurídic autonòmic

L'estatut d'autonomia.- La potestat normativa de les Comunitats Autònomes.- Les relacions entre l'ordenament estatal i autonòmic.- Les lleis de l'article 150 CE.-

Tema 10. L'organització institucional de les comunitats autònomes

Les institucions polítiques.- La distribució de competències entre les comunitats autònomes i l'Estat.- Les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes.

Metodologia

El procés d'aprenentatge se centra en el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant individual i grupalment, sent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les tècniques i les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es basa en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1. Classes magistrals: on els estudiants adquireix a través de la transmissió de coneixements del professor / professora les bases conceptuals de la matèria i senta el marc jurídic normatiu i jurisprudencial.

1.2. Classes de seminari: com a espai d'aprenentatge on els estudiants assumeixen un rol preferentment actiu per a, juntament amb el professor / professora, analitzar i interpretar preguntes, qüestions o casos prèviament elaborats a fi de desenvolupar i consolidar el contingut essencial explicat en les classes teòriques.

2. Activitats supervisades: Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en aula, amb la supervisió i suport del professor / professora. Es tracta de la solució d'algun supòsit pràctic en aula, elaboració d'algunes fitxes de sentències i / o normativa o bé de la realització d'esquemes o escrits de redacció desenvolupada d'alguns epígrafs de l'assignatura o de lectures complementàries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes: es tracta d'activitats en les quals l'estudiant s'organitza el temps i esforç de manera autònoma sigui de manera individual o grupal .

3.1 Estudi de l'assignatura.

3.2 Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

3.3 Cerca de bibliografia, jurisprudència i materials per a la resolució dels casos pràctics, complementar les qüestions teòriques

3.4. Elaboració de treballs de curs, informes, etc.

L'assistència als seminaris, excepte en cas de causa justificada, serà obligatòria per als estudiants

La metodologia docent i l'avaluació podran experimentar alguna modificació en funció de les circumstàncies i especialment de les restriccions a la presencialitat que estableixin les autoritats sanitàries.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	18,5	0,74	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 19, 20, 22
Classes pràctiques	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23
Discussió i resolució de pràctiques, comentaris de textos, debats i seminaris	22,5	0,9	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Tipus: Autònomes			
Estudi. Redacció de treballs. Lectura de textos. Cerca de documentació i bibliografia	65	2,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23

Avaluació

Les competències d'aquestes matèries podran ser avaluades mitjançant: (1) exàmens; (2) l'elaboració de treballs la presentació dels quals podrà ser oral o per escrit a criteri del professor; (3) resolució de casos pràctics (4) Elaboració de recensions, crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules i (5) participació en classe.

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

- Les proves escrites (exàmens) podran arribar, en conjunt, com a màxim fins al 50% de la nota final. Entre elles, es farà un examen final de tota l'assignatura per a comprovar l'adquisició global de les competències, habilitats i coneixements. Podrà haver-hi examen parcial. No es podrà superar l'assignatura mitjançant una única prova global.
- La realització de casos pràctics (informes, ressenyes, escrits jurídics, dictàmens...) individuals o en grup podran tenir un pes global entre el 20% i el 40%.
- La realització individual o grupal de treballs sobre un tema objecte de l'assignatura o relacionat amb ella assignat pel professor o professora (i la possible presentació pública) podran tenir un pes global entre el 10% i el 30%.
- L'assistència i participació en classe. Es tracta de participació activa al llarg de l'assignatura, de qualitat, jurídicament fonamentada, adequada i pertinent als temes tractats, i diferent a la realitzada en les classes pràctiques. Podrà tenir un pes global entre el 0 i el 10%.
- Elaboració de recensions, crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules. Podrà tenir un pes global entre el 0 i el 10%.

El professor coordinador de cada grup a l'inici del curs presentarà el programa de l'assignatura previst en aquesta guia, indicant els temes que es tocaran. Així també presentarà el cronograma d'activitats docents i pràctiques, i concretarà el sistema d'avaluació continuada i fixarà el percentatge assignat a cadascuna de les activitats seleccionades, així com el sistema de reavaluació de les activitats suspeses. La reavaluació només podrà realitzar-se si l'alumne ha seguit l'avaluació continuada. Tals indicacions seran exposades al campus virtual /Moodle.

Un alumne que copii o intenti copiar a un examen tindrà un 0 en l'examen. Un alumne que presenti una pràctica en el que hi hagi plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'alumne suspensarà l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Realització de pràctiques individuals o en grup: Avaluació continuada	20-40%	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Elaboració de recensions, crítica de llibres, monogràfiques o control de lectures, Fitxes de jurisprudència, legislació o de vídeos o pel·lícules, realitzades de manera individual o grupal	0-10	7	0,28	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Participació activa i qualitat de les intervencions en els debats i discussions diferent a la realitzada en els seminaris /pràctiques	0-10%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Prova escrita Examen Final	0-50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 19, 20, 22
Prova escrita Examen Parcial (opcional a criteri del professorat de cada grup)	0-25%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 19, 20, 22
Realització individual o grupal de treballs sobre un tema objecte de l'assignatura o relacionat amb ella assignat pel pel professorat del grup (i la possible presentació pública)	10-30%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA I MATERIALS

A) Manuals de referència:

- * ÁLVAREZ CONDE, Enrique *Curso de Derecho Constitucional*, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- * ARAGÓN REYES, Manuel (ed.) *Temas básicos de Derecho Constitucional*, Civitas, Madrid.
- * APARICIO PÉREZ, Miguel Angel. (dir.)- BARCELÓ, Merce., *Manual de Derecho Constitucional*, Atelier, Barcelona.
- * BALAGUER CALLEJÓN, Francisco (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- * FOSSAS, Enric.- PÉREZ FRANCESC, Joan Lluís, *Lliçons de Dret Constitucional*, Proa, Barcelona.
- * MOLAS, Isidre. *Derecho Constitucional*, Tecnos. Madrid.
- * PÉREZ ROYO, Javier. *Curso de Derecho Constitucional*, Marcial Pons, Madrid.

B) Textos Legals:

* CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. *Leyes políticas*, Aranzadi, Pamplona.

* ALBERTÍ, E- GONZALEZ, M. *Leyes políticas del Estado*, Civitas, Madrid.

C) Comentarios de la Constitución

* CASAS BAAMONDE, Maria Emilia- RODRIGUEZ-PIÑERO, Miguel, *Comentarios a la Constitución*, Wolters Kluwer, 2008

* GARRIDO FALLA, Fernando (dir.) *Comentarios a la Constitución*. Civitas, Madrid.

* ALZAGA VILLAAMIL, Oscar, *Comentarios a la Constitución Española* Edersa, Madrid.

Enllaços web:

<http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/matriz.htm> Materials de Dret Constitucional.

<http://www.iustel.com> Informació normativa, jurisprudencial i doctrinal.

www.westlaw.es. Base de dades westlaw.